

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Bécs évre.....	24 kor. (12 frt)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy órára.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 állér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is.

Utjelzések.

Kolozsvár, február 27.

(T.) Telivér machiavelli-i iskolára valló és előrelátással sikerült oly káros teremtést a magyar közönség politikai véleményében és az ország jogainak kérdésében, hogy tanácsatlannal áll a választóközönség azon kétféle magyarázat között, melyet egyrésztől a kormány, másrésztől az ellenzék kijelentései képeznek s egyenlő vehemenciával vitatják, hogy a kérdés az országra nézve jó-e, vagy rossz?

E káros 1875, február 3-án a Tisza-féle balközép fűzéjével kezdődött s már annyira lehetetlenné vált a helyzet megtalálása, hogy a polgárság nagyrésze megunt, talán jobban mondjuk, megutálta a politikát. A politizáló magyar elkedvetlenítése és megtörése volt a cél, melyet elérni akartak, mert soha sem oda ütnek, a hová néznek. Így jártunk a budapesti kisméretű szobrok felállításánál, — melyeknél mintha az lett volna a cél, hogy a magyar történet katonái erényekben kimagasló nagyságait: Hunyadit, Boeskaýt, Bethlent, Zrínyit láthassuk, mégis csak úgy gyalogszerrrel állítatván ki a piacra, úgy tűnnek fel, mintha nem is hadvezérek, hanem csak „purgerek“ lettek volna.

Ausztriával történt szerencsétlen összeházasodásunk óta minden kérdés, mely fölmerül, soha sem tárgyalható specifikus magyar szempontból, mert mindig Ausztriának a kérdéshez való viszonya keresztezi a helyes utat, melyet követnénk. Minthogy pedig ezen viszony úgy szabályoztatott a kiegyezésben, hogy bármely kérdésből eredhető haszon számbavételénél Magyarországra soha se legyen tekintet, hanem bevárando, hogy Ausztria miként bírálja el a kérdést: természetesen a vesztes fél mindig Magyarország lehet.

Vezető államférfiaink dodonai orákulumhoz hasonló magyarázatokkal úgy tűntetnek fel minden kérdést, mely vonatkozással van a külföldre és a katonaságra, hogy úgy érezzük magunkat, mint a turista, midőn az örvények fölé fe-

tetett hajladozó s könnyen letörhető hidakon kell átmennie: ingadozva és óvatosan, nehogy egy hibásan tett lépés által helyrehozhatatlan szerencsétlenség történjék. Az a szándék, hogy a kérdésben elfogalando meggyőződés oly ingatag alapon álljon a közvéleményben, hogy annak hatékonyan megnyilatkozni akaró része a helyes utat jelzését meg ne találhassa.

Van nekünk pedig minden fogalomzavarból könnyen kivetendő utjelzőnek, csak várakozunk és keresünk kell, megláthatjuk és feltalálhatjuk. Elmondhatjuk azt is, hogy bármily politikai tömkelegből nehezebben tudhat kibontakozni akármelyik nagyobb politikai érettséggel bíró nemzet, mint a magyar, mert oly biztos hőmérője és helyesebb utjelzője egy nemzetnek sincs, mint a magyarnak.

Az államélet bármely terén csak a megfigyelő szerepét kell elfoglalnunk, hogy odaát Ausztriában a nálunk tárgyalt kérdések miként fogadtatnak? A helyeslemből vagy rosszlemből: a cirógatásból vagy az oldalrugásból azonnal tisztán áll előttünk, hogy a helyes uton haladunk-e vagy sem? Valamint a brutális és szenvedélyes ember mindjárt elveszti higgadságát, ha valamely dolog nemcsak reá bír elönnnyel és a legnagyobb vehemenciával azt követeli, a mi csak neki hasznos: a nemzeti és országos érdekeknek történő állásfoglalások helyessége rögtön világossá válik, ha azt látjuk, hogy melyik rész félti a koncot?

Hogy a katonai követelések jók vagy rosszak hazánkra, államférfiaink és politikusainak fejtegetéseiből a közvélemény nem volna képes eldönteni, mert bele vagyunk kergetve egy utvesztőbe: de segítségünkre jön véleményünk és meggyőződésünk kialakításában Ausztria parlamentjének ugyanezen kérdésben látható viselkedése. Ha sikerült volna is eddig a közvéleményt megtöreszteni a katonai követeléseket ellenző vita jogossága felől: a közvélemény azonnal megtalálhatja az utjelzőt, mely a helyes utat mutatja, ha tekintetbe vesszük és megfigyeljük a Reischrathban történeteket.

Ott bizony a magyar nemzet

becsületét alaposan helyben hagyta s mindazokra az elnöknek egy helytelenítő szava sem volt; míg nálunk az elnök ugyancsak kényes Ausztria becsületére. Ott bizony azonnal egyetértettek a nagyobb számú katonaság és pénzállozat megszavazásánál, mert ez nekik csak haszonhajtó lehet, lévén a hadsereg esztrák, a nyelve német s az abból eredő haszon kizárólag az övék. Még pedig azonnal az övék, mert már az éhhegyi évben elköltenő 39 millió kiadási összeg, az ők bevételi többletét növelhetné.

De hát mit akarunk mi? Nem akarjuk megtagadni a katonát és a költséget, sőt erőnk tulfeszítésével a legnagyobb örömmel áldozunk hagseregünkre és csak egy a feltétel: hogy az a miénk legyen; az arra fordított költség felett mi rendelkezünk s a munkát nélkülöző iparosainknak és pangó mezőgazdaságunknak a hozott áldozattal jöjjünk így is segítségére.

Mert azon ideális indítvány és állásfoglalás, melyhez ismeretes szalmatüzekkel csatlakoztunk, hogy becsületbeli kötelességünk kétszáz hazai iparpartolását: a mai nemzedék előtt csak egy napieseményt képez és csak arra lesz jó, hogy az iparos és a kereskedő előtt megmutathassunk, hogy becsületszavunkat nem tartottuk meg. Az utjelző jól van felállítva, de az elbénk kerülő árkat nem fogjuk tudni átugorni.

Az ily mozgalom sikerének elérésére oly erősebb hangnem lett volna jó, mint a melyet az illustris indítványozó az indítvány keretén kívül hangoztatott, midőn rámutatott, hogy más állam iparának és kereskedelmének megteremtésére a legvastagabb somfabbal írott argumentumokat használta s minden határszélre felállította a védelemre a tiallalmfát. Az állam törvénye lehet csak az a mindenható erő, mely az óhajtott sikert megteremti. Vegyünk példát a hazát cserélt magyar Kállay-tól, hogy miként védi meg »Uj Ausztria« iparát, mely a boosker-készítésben érte el a világ-recordot!

Minisztereink *utólrhetetlen bátorsággal* »bizalmas« leveleket küldözgetnek szét, s tanácsolják, hogy

csak erősen szorítsuk a magyar ipar elől az akadályokat: ugyanakkor a képviselőház asztalára dobják a kiegészítő »nyiltparancsot«, mely megakadályozza ipari, mezőgazdasági és állami önállóságunkat.

Az ut pedig jelezve van: nem kellene egyebet tennünk, mint ellenkezőjét annak, a mit Ausztria tesz. Ha ezen az uton haladnánk, csak országunk boldogulására vezethetne. Megérhetnők hazánk consolidálását; törhetetlen lekötöttségünkől felszabadulhatnánk és gyarmati nivóra süllyesztett országunk igazi önállóságát már egyszer az egész világ előtt documentálhatnánk.

== Botrány a képviselőház folyóóján. A képviselőház ma délelőtti ülése alatt a folyóósön lovagias ügy támadt. Hámos László gömörmezei főispán és Ráth Endre orsz. képviselő között. Hámos főispán és Török József gróf ungmezei főispán Juth Gyula képviselővel vitakoztak a felett, hogy a képviselő választásokba megnyílyben szabad a hivatalnokoknak beleavatkozniok. A vitakozásba Ráth Endre is beleszóltott, aki az utóbbi választásnál Gömörmezeiben körutazott. Azt mondta Hámos főispánnak, hogy tisztikarával és cigányai-val őt is megtámadtatta. A főispán erre sőt megjegyzést tett. A függetlenségi és néppárti képviselők: Juth Gyula, Molnár Jenő, Horváth Gyula, Szabó Pista stb. a főispán kijelentése ellenében heves kifakadásokat tanusítottak.

— Ki vele! Nem járja, hogy a főispánok itt a Ház folyóóján terrorizáljanak. A jelenet mindinkább veszélyes jeleget öltött. Odajött gróf Andrássy Gyula is és Hámos Lászlót elvezette.

Mint értesülünk, a főispán és Ráth Endre között felmerült becsületbeli ügyet kölcsönös magyarázatokkal békés uton intézték el.

== Petíció a magyar-csékai választás ellen. A Magyar-Csékán most lezajlott választási harcban a kormánypárt jelöltjének érdekében oly hallatlan erőszakosságok történtek, hogy a függetlenségi párt, a választás ellen petíciót ad be.

Dés tiltakozása.

Népgyűlés a katonai javaslatok ellen.

Kolozsvár, febr. 26.

Mindenfelől — az ország minden részéből — felhangzik a tiltakozás a katonai javaslatok ellen.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyezög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

Kolozsvár város polgársága pártkülömbőség nélkül készülődik arra, hogy a vasárnapi gyűlésen szintén felemelje szavát azok ellen, kik ismét Ausztria jármába akarják hajítani nemzetünket.

Most kapjuk a hírt, hogy ugyancsak vasárnap a dési polgárság tart tiltakozó gyűlést a katonai javaslatok ellen. Erdélyi vezérvárosát tehát követik a többi városok is és mi melegen üdvözljük a dési hazafias polgárságot és hisszük, hogy Kolozsvár és Dés példáját követni fogják a többi városok és „Erdélyországot“ most is előljár a hazafiai szívből jövő tiltakozás megnyilatkozásában.

A dési népgyűlés összehívására a következő kiáltvány bocsátott ki:

„Polgártársak!

A véradó, a katonai terhek szertelen emelése, az az élethálárc, mely az országgyűlésen a katonaság nemzetromboló követeléseit ellen folyik, felrúzza dermedtségéből az egész nemzetet.

A délibábas alföldi tősgyökeres magyar városa, a Kis-Kunság népe, *Félegyháza* város megadta az ország többi városainak és községeinek a követendő példát s megmutatta, hogy mikép lehet a nemzetellenes, a bennünket életerőnkben vérig kiszípolozó, vérig sértő merénylet ellen tiltakozni.

Dés város népe! Polgárok! Kövessük mi is a derék önértékes és erős nemzeti érzéssel megáldott magyar város népének példáját!

Sorakozzunk mi is egy akarattal — párt és nemzeti színtől — a nemzeti küzdelemhez.

Vasárnap, 1903. évi március hó 1-én délután 3 órakor, a főteret nagy tiltakozó népgyűlést tartunk.

Polgártársak! Jöjjetek el oda mindnyájan s mutassuk meg, hogy a magyar vér föl tud pezsdülni még:

hadd lássák, hogy a katonai kormány féktelen követeléseinek hazánkban már vége kell, hogy szakadjon.

Hadd lássák, hogy a katonai követelésekre nézve nem értünk egyet a kormányval, a kormány élén álló vezetőkkel.

Hadd lássák, hogy gyámoltalanságunkra nem lehet többé számítani; hadd lássák, hogy mi önként nem adjuk s nem szavazzuk meg azt, a mit az osztrák katonai szellem tollunk követel!

Jöjjetek el a gyűlésre mindnyájan, apraja-nagya mindenki, mert veszélyben forog a haza, veszélyben a nemzet.

Fiainkat, vagyunkat és vértünket akarják elvenni akkor, mikor sem nyelvünket, sem zászlónkat, sem cimertünket, sem jogainkat nem respektálják!

Jöjjetek el a gyűlésre mind, kik szeretitek a hazát s kik nem akarjátok többé

továbbkézző-kurzusok is: a kereskedő ifjak társulatában, a kereskedelmi szakműveltséget terjesztő egyesületben, Kolozsvárott, a kereskedelmi akadémiával kapcsolatosan és néhány más, speciális tanfolyam, de még mindig nincs annyi, mint a hányra szükség volna. Schack dr. munkája megemlékezik a női kereskedelmi tanfolyamokról is, melyek egészen végre jól beváltak. Mi is tudjuk, hogy számos derék magántisztviselő-kisasszony keresi ezen a gyakorlati pályán kenyerét.

Igen érdekes az a kimutatás, amelyet Schack Béla munkája a kereskedelmi iskolák abiturientienseinek jelen foglalkozásáról közöl. Közel 17 ezer ifju hagyta el 1860 óta, a mióta az első kereskedelmi iskolai záróvizsgálatot tartották hazánkban, érettségi bizonyítvánnyal a kereskedelmi iskolát. A nagyrészt — 52,6% — az árukereskedelemben, pénzintézetekben, biztosítóintézetekben működik; 12,8% ipari vállalatoknál; 11,3% közlekedő vállalatoknál; 8,2% a közigazgatási pályán; 4,6% a mezőgazdaságban; 3,5% a katonai pályán; 2,1% a diplomás pályán; 4,1% egyéb pályán 1,3% a magánzó pályán.

A Kereskedelmi iskoláink multja és jelene című munka szól a szülőknek is, hogy a ki kereskedelmi iskolába adja fiát, megtalálja benne mindazt, a mi őt intézet megválasztásában, a felvételt és a vizsgálatokat illetően érdekelheti. És szól a kitűnően megszerkesztett, a világosan és szépen megírt munka a gyakorlati pályán minden embernek: a kereskedőnek és magántisztviselőnek egyaránt. A ki a munkát megírta, Schack Béla dr., nem írhatta bele, hogy neki magának mekkora része van a magyar kereskedelmi szakoktatás történetében, fellendülésében. De a ki szakoktatás ügyét figyelemmel kíséri, mindenki látja, ismeri és nagyrabecsüli a szerző végtelen érdemeit. A gyakorlati emberei és az iskola emberei egyaránt tudják, hogy a szerző a maga képességeivel, tudásával, éleslátásával lehetett lehál abba a nagy szervezetbe, a melynek magyar kereskedelmi szakoktatás a neve.

TÁRCA.

Dalok egy szőke leányhoz.

Szenvedtem érted, nem tudom mióta
Azt sem tudom, hogy mennyit sirtam érted.
Dalokba szőttem, szívemnek keservét.
Hogy így enyhítem a te szenvedésed.
Mi lesz belőlünk? még csak meg se kértem
Csak viselem a bánatot tovább,
Te érted hordom s nem érzem a terhet
Még akkor sem, ha sorsom mostohább.

Az én szívemnek, még van egy reménye
Hogy a tavasz valamely hajnalán
Enyém lesz a te szép tavaszi álom,
Enyém lesz a te drága szőke lány.
A hosszú tél, a dermedés se csigészt,
Hanem reményvirágokat fakaszt,
Én álmodok szővök a boldogságról
És várva-várom azt a nagy tavaszt.

Kereskedelmi iskoláink multja és jelene.*

Irta: Kreutzer Lipót.

* Nevezetesen könyvvel gyarapodott a Magyar Kereskedők könyvtára, ez az immár igen népszerű vállalat. A tudós és jeles szerkesztő, Schack Béla dr., a kereskedelmi iskolák királyi főigazgatója, kettős füzetben rendkívül érdekes és hű képet ad kereskedelmi iskoláink multjáról és jelenéről.

A kereskedelmi szakoktatás homlokterében áll a 37 felső kereskedelmi iskola, a melyek évenként másfélszer újítat bocsátanak ki a gyakorlati életbe, hogy a kereskedelmi pályán, mint magántisztviselők, idő-

* Irta Schack Béla dr. Megjelent a Lampel-Wodianer cég kiadásában. Ára 3 korona.

vel esetleg mint önálló kereskedők, vagy pedig valamely közhivatalban keressék meg a kenyerüket. A felső kereskedelmi iskoláknak ez a száma nagy szám a mi országunk kicsinyes kereskedelmi viszonyai között. A munka érdemes szerzője ezt maga is elismeri a mű bevezetőjében. De a nagy szám, ugymond, nemzeti fejlődésünknek nem lehet kárára, mert az iskolák gazdasági fellegőg terjesztenek és ilyen módon hozzájárulnak a magyar gazdasági közvélemény megerősödéséhez.

Schack Béla dr. mindjárt munkája bevezető részében szembeszáll azzal a felfogással, hogy a kereskedelmi iskola kész kereskedőket szolgáltatson az életnek. Erre nem képes sem a külföldön, sem idebenn semmiféle szakiskola. Az iskola nem helyettesítheti, csak előkészítheti a gyakorlatot. A kereskedelmi iskola csak azt teheti, hogy az abiturientienseibe fogékonytávogat vizs a gyakorlati élet követeléseit, a gyakorlati hivatalk munkái iránt. A ki a kereskedelmi iskolát végzi el, jobban megállja helyét a gyakorlatban, mintha a gimnáziumból vagy a reálból kerül a magánhivatalba.

Ime, mit mond a kiváló szerző e részben.

„A kereskedelem nem egységes foglalkozás. Más vérmérsékletet, más hajlandóságot, rátermettséget, nemkülönben más ismereteket kíván az árukereskedelemben a maga“ száz falfájával, mást a bankszak, mást a biztosítás, mást a szállító-üzlet s megint mást kívánnak a forgalomnak és iparnak a kereskedelemmel határos részei. Mindezekre az iskola különösképpen nem képezhet elő. Kiválthatja és taníthatja azonban azokat az ismereteket, a melyek a gyakorlati foglalkozások mindez ágaiban közősek és bennök alkalmazhatók: a számolást, a könyvek vezetését, a fogalmazást, az idegen nyelveket; ad közgazdasági fogalmakat, hogy az ifjak majdan a körülöttük nyugzó gazdasági életben meglássák annak a rendjét; nyújt jogi ismereteket; megmutatja az árukat, hogy a reális adás-vevés tárgyai számukra ne legyenek teljesen ismeretlenek, egy percre feltárja előttük a természetet foglalkozó tudományokat, hogy bepillantást nyerjenek az erők hatásának titkaiba; megismerteti velük földünket, termékeit s az őt átszelő közlekedő utakat; elmondja az emberiség és nemzetünk történetét; de mindenekelőtt megnyitja számukra anyanyelvünk kincsesházát, hogy nemcsak mint képzett és szakképzett kereskedő-jelöltek lépjenek az életbe, hanem hogy magyarok is legyenek minden ízükben, egész gondolkodásukban; olyan magyarok, a kik pályályuk nemzetközi vonatkozásában is csak hazájuk gyarapodását, felvirágzását tartják majdan szem előtt.”

E szép szavakkal jellemzi Schack Béla dr. a felső kereskedelmi iskolák rendeltetését. Mivoltukat jobban körülírni, esz-közeiket világosabban megjelölni, céljukat találkozóban ismertetni valóban nem lehet. A kereskedelmi iskolák állandóan érintkezésben vannak a gyakorlati élettel és semmiféle józan követeléstől el nem zárkoznak, a melyet a gyakorlati élet támaszt velük szemben. Azóta, hogy Bibanco Emánuel Gyula, sziléziai származású tanító 1830-ban megvetette a kereskedelmi szakoktatás alapját Magyarországon, a kereskedelmi iskolák számos változáson mentek keresztül. Tanítótörvényük több renden megváltozott és a gyakorlati élet követeléseire igyekezett mindjobban alkalmazkodni. Most is arról van szó, hogy a kereskedelmi iskolák új szervezetet kapjanak. Schack dr. munkája be is számol az új szervezet körvonalairól; a mi ballasztunk mutatkozott a tapasztalatok során, a tanítás új tervében ki fogják vetni; a mi új szükségnek jelentkezett, fölveszik. Az idegen nyelvek tanítására különös súlyt fognak helyezni. A tanítás kisebb körre szorítkozzék — a kereskedelmi forgalom körére, — de a kisebb területet behatolva fogják megművelni. A kereskedelmi számtanban legelső sorban a bizonyos gyors számvetésre fogják oktatni az ifjakat. A könyvelés keretéből kimaradnak az iskolába nem való nehezebb problémák. A kereskedelmi, jogi és közgazdasági ismeret-

teket nem külön-külön, hanem együtt cél-szerűbb tanítani, mind a három osztályon keresztül koncentrikus körökben. Ime, csak néhány tétel az új szervezet irányáról, a melynek a kérdése most for, a mely kérdéshez felkérték hozzászólásra a gyakorlat embereit is.

Schack munkája a mint az elmondottakból kitetszik, nemcsak történelmi részét öleli fel a kereskedelmi szakoktatás ügyének, hanem minden aktuális kérdéssel foglalkozik, a mely ezzel az ügyvel szervesen összefügg. A kereskedelmi iskolák fejlődésének történetéből látjuk, miként lett a Bibanco vasárnapi iskolájából mindennapos kereskedelmi iskola; miként keletkezett azután erre a mustrára Pesten öt új és az ország több városában is kereskedelmi iskola; a pestiek közül kivált a Róser Miklós 1853-ban alapított, máig is fennálló és virágzó intézete. A szakoktatás ügye nagy lépést haladt 1857-ben, a mikor a Pesti kereskedelmi akadémia keletkezett. Tudjuk, hogy ebből lett az ország legelső iskolája és hogy nyomában léptek azután az ország különböző pontjain a felső (közép-) kereskedelmi iskolák. Igen érdekes a kolozsvári kereskedelmi akadémia fejlődése, a mely iskola szerény kezdetből küzdött fel magát hatalmas, elsőrangú intézeté.

Ma már a 37 felső kereskedelmi iskolán kívül, a melyeket részint kereskedelmi testületek, részint a város, részint az állam tartanak fenn, 3 kereskedelmi főiskolánk is van; a keleti kereskedelmi akadémia, a budapesti és a kolozsvári kereskedelmi akadémiaik főiskolai tagozatai; a budapesti kereskedelmi akadémiaival kapcsolatos ezen kívül a szintén főiskolaszámbamenő kereskedelmi tanárképző intézet. A keleti kereskedelmi akadémia főként a Keletet akarja meghódítani a magyar kereskedelemnek; a másik két főiskolai tagozatra szintén érdekes hivatás vár.

A kereskedelmi szakoktatás általános-ságban virágzó hazánkban. Csak a kereskedelmi alkalmazottak és a fiatalabb önálló kereskedők továbbképzéséről nincs elegendő gondoskodás. Inasiskolák vannak,

az osztrák jármót nyakalaton hordozni, hogy annál nyomatékossabban tiltakozhassunk a vérlázító kíváncsalak ellen s hogy szőlőnkkel, fel dr. báró Dániel Tibor képviselőnk, hogy tiltakozó feliratunkat nyújtsa be a képviselőházhoz s hogy ő maga is a már tárgyalás alá vett javaslatok ellen szólaljon fel és szavazzon.

A népgyűlés szónokai: Váserhelyi Boldizsár ref. lelkész, dr. Kustár Gyula városi főorvos, dr. Farkas János ügyvéd és Nagy Benedek igazgató-tan. lesznek.

Országgyűlés.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, február 26.

A későgyűlés menő harcának ma van az első napja. A karzatok zsúfolásig telve. A nagy érdeklődő tömeget az a hír vonzotta ide, hogy Ugron Gábor fog beszélni. De erre a beszédre, ha rá is kerül a sor, csak később kerül. Mert a magyar-csékai választásnál elkövetett visszaéléseket és erőszakoskodásokat fogja az ellenzék napirend előtt szövéni. Három szónokot is állítanak ki: Bartha Ferencet, Gabányi Miklóst és Molnár Ákóst, Telegdy József pedig a kormánypart részéről fog beszélni a tárgybán. Nagy botrányt várnak a felszólalások körül.

A folyosókon a függetlenségi párt tegnapi erős határozatát tárgyalják. A néppártiak nyíltan kijelentik, hogy csatlakoznak a függetlenségi párt obstrukciójához.

Konstatálják azt is, hogy báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter még nem jelent meg a Házbán.

Ilyen és efféle eszmecsereket szakít félbe feltűnően az elnöki csengő megszólalása. Gróf Apponyi Albert elnököl. Megjelenik, hogy Kovács Pál képviselő a tegnapi elmaradt sürgős interpellációját ma fogja beterjeszteni. Majd bejelenti, hogy a magyar-csékai választás dolgát napirend előtti felszólalások vannak. Először Bartha Ferencnek adja át a szót.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 25.

Bartha Ferenc: A hivatalos erőszak régen nem nyilvánult meg választásnál annyira, mint a legutóbbi magyar-csékai választásnál. (Ugy van! a szélsőbalon.)

Bakonyi Samu: Ez a tiszta választás. Molnár Ákos: Hát a jog, törvény, és igazság!

Bartha Ferenc: A magyar-csékai választókerülethez 19 község tartozik.

Molnár Ákos: Tiszta-féle beosztás.

Bartha Ferenc: A választás előtt a főszolgabíró és szolgabírók valósággal terrorizálták a választókat. Egy csomó választót a főszolgabíró, Horváth Endre nevű, huszárokkal bekísértetett a szabadlevéljellel táborba. (Felkiáltások a szélsőbalon: Hallatlan! Ismétlődik a Bánfoly-rendszer!)

Kubik Béla: De mit kerestél ott a főszolgabíró?

(Egy hang jobbról: Hogy ügyeljen a rendre! (Zajos ellentmondások a szélsőbalon.)

Bartha Ferenc: Amidőn figyelmeztette Horváth főszolgabíró, hogy respektálja a választási törvényeket, többek előtt azt választotta: Majd ő csinál választási törvényeket. Szólt azonnal intézkedést kért táviratilag a miniszterelnöktől. Dehát ez nem sokat ért. Nem is lehet ezt csodálni. A miniszterelnök Szatmári multróki felszólalására adott válasza egyenesen buzdítást adott a tisztviselőknek a korteskedésre. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.)

Széll Kálmán: Az nem áll!

Bartha Ferenc: Egyes epizódokat sorol fel a választásról, amelyek a visszaélések hosszú sorát tüntetik fel. Így pl. a szolgabírók, jegyzők csendőrkkel betörték a függetlenségi táborba és erőszakkal vitték el onnan a választókat. (Felkiáltások a szélsőbalon: Hallatlan! Gyátlas!)

Kubik Béla: Mit szól hozzá Széll ur!

Bartha Ferenc: Személyeseket olvas fel egy nagyváradi lapból, mely a választási visszaéléseket foglalkozik. Az összes községek meg voltak szállva katonasággal, csendőrséggel és ezeket mind a szabadlevéljellel érkekre használták fel.

Rakovszky István: Nő tessék! Szép tiszta választás!

Bartha Ferenc: 278 függetlenségi választót utasítottak vissza a r e s ürügy alatt. Az oláh választók nagyrésze azért lett visszautasítva, mert nem tudta kimondani a jelölt nevét, azt pedig, hogy a 48-as pártra szavaz, nem akceptálták. (Mozgás a szélsőbalon.) Mindezek ellen orvoslást kér. (Helyeslés az ellenzéken.)

Gabányi Miklós: Azért lett kiküldve a magyar-csékai választásra, hogy a román testvéreinkkel a saját anyanyelvünkön beszéljen. A magyar-csékai választás gyátlasos módon folyt le, minden felhasználta a választók terrorizálására. A főispán kiadta az orderét, hogy Papra szavazzanak, sőt a megvesztegetési alaptól is kiosztottak egy csomót. (Zajos derűség.) Elbeszéli, miként jött ő a kerület községeiben. Egyik községben az udvaron egy csomó választó volt. Őda megy, hogy beszéljen velük. Az első ember, a ki kijön a kapun Pap József az ellenjelölt volt. Bemutatkozott neki, mire Pap azonnal paff lett. (Derűség.) Beszélte akart a választókkal, de rögtvest becsukták előtte a kaput s ki nem bocsátottak onnan egy szálát sem. A hivatalos községek úgy örültek, mint a komodorok a nyájat. (Derűség.) Egy másik községbe, amint megérkezett, egy zsidó kocsmába ment be, ott

kérdezősködött. Meghallja, hogy a templomban prédikáció van s a választók ott vannak. Őda akar menni a templomba, hát a pap megtudta, hogy ő jön, rögtön abba hagyta a prédikációt. (Zajos derűség.) Erre bemutatkozott a főszolgabíró: Gabányi képviselő vagyok. A főszolgabíró erre izgett, mozgott, de szólni nem tudott. A többi községekben is mindenütt a legnagyobb terrorizmussal találkozik. A főszolgabíró egy helyen azt mondotta, hogy fűtől a helyi-miniszter rendeltére. (Igaz! Ugy van! a szélsőbalon.) Voltak választók, akik kilencszáz is leszávaltak.

Thaly Kálmán: Ez hallatlan!

Gajary Géza: Lehetetlen!

Bartha Ferenc: Pedig úgy van!

Rakovszky István: Stomfa! Stomfa!

Molnár Ákos: A választási elnök úgy lett megválasztva, hogy alkalmas eszköz legyen a közigazgatási tisztviselők kezében. Az a szellem, a kormányelnök jelszavai éppen nem hatottak át Biharban a tisztviselőket. A választási elnök jóakarát nem vonja kétségbe, de gyenge volt arra nézve, hogy az ott folyó visszaéléseket elhárítsa. Az ottani községekkel ellen tiltakozik, mely az erőszakosság és a törvény intencióinak félremagyarázására szolgál. Tiltakozik a legújabb rendszer ellen. (Helyeslés.)

Telegdy József: Egmaga volt lenni a kerületben a szabadlevélpartból. A választókerület három járáshoz tartozik és ezért egy főszolgabíró és három szolgabírónak volt joga fenntartani a rendet.

Bartha Ferenc: Az ellenpart nemcsak igazgató, de veszélyeztetett is a legnagyobb mértékben. (Viharos zaj a szélsőbalon.)

Rákosi Viktor: Melyik párt veszélyeztetett?

Telegdy: A Kossuth-párt és a vele szövetséget Dész-párt (Zajos ellentmondások a szélsőbalon.) Különböző ezt majd a választási vizsgálat bebizonyítja. Az ott működő közigazgatási személyek pártatlanul jártak el, mutatja legjobban, hogy Adorjánt, a midőn feleségével egy széken ment, felakarták borítani, hiába kiabált segítségért és csak a főszolgabíróknak köszönheti megmenekülését. (Felkiáltások jobbról: No hát! Most szóljanak! Ellentmondások a szélsőbalon.)

Bakonyi Samu: Kötelességük volt.

Telegdy: A szabadlevélpart annyira nem volt szervezve, hogy a legutolsó órában kellett összeszedni a szavazókat. (Zajos ellentmondások a szélsőbalon.)

Bartha Ferenc: És mégis győzött a jelöltjük.

Rákosi Viktor: Persze szerelemből szavaztak rá.

Telegdy: Megtörtént olyan eset is, hogy a Kossuth-párti bizalmi férfiak felszólalására a szavazási urnától elszólitották azt a jegyzőt, akinek községe szervezett, pedig ez törvényellenes. (Zajos ellentmondások a szélsőbalon.)

Mezőssy Béla: Nem áll! Nem ösmeri a törvényeket.

Telegdy: A Dész párt vedlése oly későn történt, hogy azt már nem tudták teljes mértékben felhasználni saját részükre a Kossuth-pártiak. Így történt, hogy azok az oláhok, akik két hete a Dész-nevet tanulták, az utolsó pillanatban nem tudták megtanulni az ellenpart, vagy Kossuth-párt jelöltjének nevét s így kellett elutasítani sok szavazót. Olyan szavazatokat, amelyeket csak tehette a törvény értelmében. Így például Adorján helyett Hodola Jánost mondták be.

Rákosi Viktor: Hát hasonlít ez Paphoz. (Derűség.)

Telegdy: Hát inkább, mert az is János, De elfogadtak ilyen szavazatokat is: Adorjános, Aladrián, Adrián. (Nagy derűség.) Természetes, hogy visszautasítottak ilyeneket. Odót, Jung, Togyerás Anna. (Hosszas zajos derűség.) Védelmébe veszi a bihari tisztviselőket, a felhangzott vádak nagy részét visszautasítja. (Helyeslés a jobboldalon, zajos ellentmondások a balon és szélsőbalon.)

Kubik Béla: Majd meglátjuk a valatásnál!

Széll Kálmán miniszterelnök: Nem akar a választás eseményeire legkevésbé sem reflektálni. A sérelmet szenvedőknek van joguk majd orvoslást keresni.

Rakovszky István: A hivatalnokokról beszéljen.

Széll: Erről is fogok, de egyszerre két dologról nem beszélhetek. A mi a tisztviselők viselkedését illeti, nézete az, hogy azoknak nem szabad gyűlöst összehívni s nem szabad olyan ténykedést gyakorolni, mely pressziót mutatna. De másfelől joguk van érvényesíteni választási jogukat. (Nagy zaj a szélsőbalon. Elnök csemet.) A tisztviselőknek kötelességük kell teljesíteni a választásoknál is. (Viharos zaj a balon és szélsőbalon. Elnök hosszan csemet.)

Rakovszky István: A jegyzők dolgoztak.

Széll: A ki a hivatalos hatalom örvé alatt valamelyik pártot terrorizálta, azt eléri az igazság sújtó keze. (Viharos zaj a balon és szélsőbalon. Felkiáltások: Hol? Hol?)

Thaly Kálmán: Csak egyet mutasson.

Rákosi Viktor: De elevenet.

Széll: Hétfőn este hozzá távirat érkezett, hogy a főszolgabíró 30 kocsit választott visszautasított. Ma már sokkal kevesebből beszél. Ez is mutatja, hogy nem szabad a politikai dolgokat a választási küzdelem feligazított kedélyével tekinteni. Ő minden tekintetben megtartja a törvényt és aki ezt kétségbe vonja, az arcul üti a valóságot. Sőt éppen pártatlanságáért nem barátját haragítja magára? Menjen fel Kálmár Ákos véle a belügyminiszteriumba s ha végig nézi a választásokról szóló aktákat, majd megváltozik nézete. A szabadlevélparttól a télienségek követelik, már pedig hogy meggyőződésük a jobboldalon csak a szívükben tudják, ez nem egészséges politikai irány. (Zajos helyeslés és taps a

jobboldalon.) Ami a tisztviselőkre felhozott vádakot illeti, majd megvizsgálja. De már most kijelenti, hogy nem igaz Gabányinak ama állítása, mintha ő orderét adott volna ki, hogy Papra szavazzanak és 48 ezer koronát küldött volna alkotmányos költségekre. (Zajos helyeslés a jobboldalon, ellentmondások a balon és szélsőbalon.)

Bartha Ferenc: Személyes kérdésben kér szót. Tiltakozik Telegdy ama vádjá ellen, mintha a Kossuth-párt vesztegetett volna. (Zajos helyeslés a szélsőbalon. Felkiáltások jobbról: Ez nem személyes kérdés!)

Elnök: Figyelmezteti a szónokot, hogy személyes kérdésben kér szót.

Bartha Ferenc: És szavai helyreigazításért. E címen szólhat. Ő az ottani tisztviselőket nem gyanúsítja, de vádolja. Tényekkel fogja szavait igazolni.

Elnök: Bejelenti, hogy 20 képviselő zárt ülést kért. Az ülést felfüggeszti.

Zárt ülés.

A zárt ülésben Holló Lajos, Justh Gyula, Kubik Béla, Papp Zoltán és Rakovszky István egymásután emelkednek fel szólásra és tiltakoznak a közigazg. tisztviselők terrorizmusa ellen.

Széll Kálmán több ízben is felszólalt és kifejti, hogy a tisztviselőknek a pártgyűléseken szabad résztvenni, érvényesíthetik választói jogukat, csak visszaélniök nem szabad, a rájuk bízott hatalommal.

A nyílt ülés.

A nyílt ülésen Kovács elmondotta tegnapi elmaradt interpellációját. Utána elnök berekesztette az ülést.

A „Kolozsvári iparos hitelszövetkezet“ ügye.

Kolozsvár, február 26.

A „Kolozsvári iparos hitelszövetkezet“ élénken pertraktált ügyére vonatkozólag a következő sorok közléséülére kértünk fel:

A „Kolozsvári Friss Ujság“ folyó hó 24-iki száma, midőn az a nap lefolyt közgyűlésről tudósítást hoz, egyszerűsödött a következő nyílt kérdést intézi hozzánk:

Mi az igaz oka a felszámolásnak s a feloszlásnak?

Nehogy a minket eddig becses bizalmával megtisztelt nagyközönség halgatásunkból esetleg azt magyarázza ki, hogy a szövetkezetünkben „fátyol van, mely alatt titok lappang“ választunkat a következőkben adjuk meg:

Intézetünk igazgatójának Benigni Sámuel urnak elhunyt alkalmával városszerzte elterjedt mende-mondák és annak következtében intézetünk megrohanása arra indították az igazgatóságot és felügyelőbizottságot, hogy a vagyont egy az intézet köztelének kívül álló, minden tekintetben pártatlan szakértő egyén által rovincsolassa meg és készítsen annak alapján egy a törvényes kellek, mint a valóságban mindenben megfelelő mérleget és nyereség-vesztés megféléit.

Ezen elhatározásunk keresztülvételére Winkler János urat kértük fel, aki azt több napi személyes jelenléteinkben tett beható vizsgálat, az értékek megfelelő bonításával, sőt a legjobbnak minősített kűntőlveszt 10 százalék előre nem látható veszteség tekintetbe vételével el is készítette, a melynek végeredményeként — így rigorozusan elkészítve — 217,036 K. 08 fill. fedezetlen hiány mutatkozott.

Mindenek felett a betevő közönség jogos érdekeit tartva szem előtt úgy az igazgatóság, mint felügyelő bizottság azonnal önként saját vagyonából egyetemleges kötelezettséggel 220,000 korona fedezetet ajánlott fel, természetesen, ha a csőd kikerülésével egy akár saját körünkben, akár valamilyen más pénzintézet közvetítésével a felszámolás keresztül vihető volna.

Intézetünk vesztesége tehát a mint az elmondottakból látható nem valamelyes összeg, hogy úgy mondjuk elpanamázásától, hanem az éveken át dubiossá vált követelés teljes, a csak félig-meddig kétesnek látszó 50 százalék, a legjobbnak minősítettnek is 10 százalék leírásából ered.

A legrosszabb esetben sem lehet tehát fölténni, hogy egy lassu felszámolás esetén az a hiány feltétlenül elvesztett legyen, hanem abból — bárha az egész hiány fedezetet is — még igen jelentékeny összeg vissza fog térülni.

Már most joggal kérdehetjük mi, mi áll a betevő közönségnek inkább érdekeiben, hogy várakozásával lehetővé tegye-e nekünk a becsületes felszámolást, a mely esetben okvetlen kamatokkal együtt az utolsó fillérig pénzhez jut, vagy pedig félrevezetett eljárásával csődbe kerget, a mikor a csődeljárási költség egy egész vagyont emészt fel, az igazgatóság és felügyelő-bizottság feltételeken önként felajánlott biztosítéka megszűnik, a gyors felhajtással nem csak egy nagyszámú kisiparos polgártársunk jut az anyagi romlás szélére, hanem követeléseinkből ennek folyamánvaiként egy jelentékeny mennyiség elvész, a minek aztán természetes következménye, hogy ők is károsodnak és pedig nagy % erejéig.

Mi azt hisszük, hogy úgy az egyeseknek, mint testületnek — melyeknek érdekeltsége a lapokban említettél kisebb — inkább az első eset áll jól fel fogott érdekben s éppen azért kérvé kérünk minden józanul gondolkodó embert, hogy a jövő hó 7-ére kitűzött közgyűlésünkig legyen türellemmel, a melyen a felszámolás módjait — ép a betevők érdekében való tekintettel — fognak végleges megoldást nyerni.

Még egy körülményre akarunk kiterjeszkedni, t. i. miért akarjuk mi a felszámolást lehetőleg ami körünkben megjeitni.

Ugyanis korántsem valamelyes titok elpalástolása végett, hanem mert ez esetben pénzbeli megkärítást lehetne elérni, mivel természetesen a szóban forgó intézet is bizonyos — és pedig meglehetősen magas

— díjat köt ki annak keresztül vitelért. A mi felszámolónk pedig — melyek között közeletünk nem egy kitűnősege, szakembere fog helyet foglalni — teljesen ingyen ajánlotta fel közreműködését.

Ezzel és a még bővebben kifejtendő javaslatainkkal nem akarunk a közgyűlésre — a melynek a döntés hatáskörébe tartozik — befolyást gyakorolni, csak szerény nézeteket tolmácsoltunk.

Ennyit láttunk egyelőre jónak a közönség megnyugtására közreadni, már most öszinte kijelentésünk után — a melyről bizonyítékokkal a betevők részéről kiküldendő bármely szakférfiunk szívesen szolgálunk — reméljük, hogy a további hajtásról megkíméljük intézetünket és az ügyek nyugodt lebonyolítását lehetővé tesszik.

A kolozsvári iparosok hitelszövetkezetének igazgatósága.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, február 27.

— (Ferencz Ferdinánd egyiptomi utja.) Bécsből jelentik: Ferencz Ferdinánd trónörökös, az este utazott el Triestbe, hogy onnan hajóra ülve, Egyiptomba utazzék. Utjára elviszi nejét is, sőt főként neje Hohenberg hercegnő miatt teszi azt az utat, mert az orvosok utazást ajánlottak a betegeskedő hercegnőnek. A trónörökös és neje Kairóban fognak egy évig tartózkodni és azután a Nilus partján utaznak tovább. Fogadtatásukra az egyiptomi kheidé nagy és fényes előkészületeket tett. A trónörökös és felesége gyors gőzösön utaznak és hét nap alatt Kairóba érnek.

— (Fejérváry betegsége.) Mint Budapestről jelentik: Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter állapota még mindig változatlan. Noha a miniszter betegsége nem aggasztó, orvosa rendeltére, tekintettel aggkorára, a mikor minden apró betegség is ártalmas lehet, egyelőre otthon marad. Lehet azonban, hogy a jövő héten már újra megjelenik a Házbán. A beteg állapota iránt nagyon sokan kérdezősködtek egy a tegnapi, mint a mai nap folyamán. A kérdezősködők sorában első volt a király, a ki Bécsből telefonice kérdezte meg a beteg állapotát és meghagyta, hogy rövid időközökben értesítsék Fejérváry állapotáról. Ma reggel a második távirati értesítés ment Bécsbe Fejérváryról.

— (Világjáró francia Kolozsvárt.) Emittettük, hogy egy világjáró francia legközelebb Kolozsvárt éjti utjába. Tegnapi érkezett meg a különöz utazó s délután jelentkezett a rendőrségnek, miután két napig szándékozik itt maradni. Feltűnő és különféle nemzeti színekkel feltaggatott turista ruházattal állandóan körbámult meg. Neve Fevriet, egy karszalagra nyomtatva olvasható. Innen Oroszországba szándékozik menni, s onnan Szibériába. Telivér francia, a ki meg van arról győződve, hogy hazája nyelvvel akadálytalanul bentahajlja az egész világot. Állítása szerint eddigi utazása egy csöppet sem fárasztotta ki, s teljes bizalommal tekint jövődjé utja elé.

— (Halálozás.) Az Egyetemi Körnek alapítása óta közszerzetben álló felügyelőjél, futásfalvi Sándor Józsefet súlyos csapás érte. Régóta szívbajban szenvedő 15 éves Józsi fia tegnapi reggel hirtelen meghalt. Az egyetem ifjúság, mely részvétet érez régi barátjának gyászra iránt. A korán elhunyt fiu temetése ma délután 3 órakor lesz.

— (Figyelmeztetés.) Kolozsvár sz. kir. város vízvezetékéi igazgatósága az alábbi hirdetést teszi közzé:

„A vízvezetékéi igazgatóságtól beérkezett jelentés szerint a vízfogyasztás az egész városban folyton oly rohamosan növekedik, hogy a mi tavaly (1902.) január hónapban naponta az egész városban átlag 5000 köbméter (öt millió liter) víz fogyott el, a legnagyobb napifogyasztás pedig 5500 köbméter (öt és fél millió liter) volt: addig az idén (1903.) január hónapban a napifogyasztás átlag már 6000 köbméter (hat millió liter), a legnagyobb fogyasztás pedig már 6800 köbméter (hat millió és nyolczszázszáz liter) volt, pedig a lakosság száma egy év alatt számbavehetőleg nem szaporodott. Ennek a rendkívüli nagy fogyasztásnak az oka főleg a nagy víz pazarlásban rejlik, a mennyiben a házi-vezetékknél a berendezési tárgyak, különösen a csövek el vannak romolva, vagy pedig a kifolyó csapok nyílvá hagyatnak s ekként nagy mennyiségű víz minden ok és haszon nélkül elpazarolódik.

Tekintettel erre a rendkívüli nagymérvű víz pazarlásra; s tekintettel arra, hogy a vízvezetékéi tápláló források vízbősége az időjárás miatt nagyot csökkent s ennél fogva a meglévő egyetlen gyűjtőnk csak korlátozott mennyiségben képes a vizet rendelkezésre bocsátani: ezennel felhívjuk a város minden egyes lakosát, hogy a vízvezetékéi vizét úgy a közutaknál, mint a házi vezetékeknél lekiismeretes kíméllettel és takarékosan vegye igénybe, a háztulajdonosokat pedig felhívjuk, hogy netalan elromolt házi-vezetéküket, főleg pedig a csöveket kijavíttatni, továbbá háznépüket, lakóikat és családjeiket a vízfogyasztás körül lekiismeretesen ellenőrizni, főleg pedig a víz pazarlástól erőlyesen visszatartani sziveskedjenek.

Végül miután a viztartókat a nagy vízfogyasztás miatt, megfizetett géperővel sem lehet megtölteni: értesítjük a közönséget, hogy a viztartók megtöltése miatt a városi csőhálózat folyó hó 27-é és 28-a (vagyis péntek és szombat) közötti éjjel pénteken este 10 órától szombaton reggel 6 óráig

el fog zárni s mivel ez alatt az idő alatt a városi csőhálózatban és utcái kutakban nem fog a víz rendelkezésre állani, ennél fogva a jelzett éjjeli időre mindenki lássa el magát s illetőleg háztartását előre elegendő vízzel.

— (Egy város sajtópere.) „Házánk“ című lapban egy cikksorozat jelent meg Szeged városáról. E cikksorozat meglehetősen élesen bírálta meg Szeged köztintézményeit, úgy hogy egyik törvényhatósági bizottsági tag indítványára Szeged város közgyűlése megbizta a városi főügyészt, hogy a »Házánk« ellen sajtóperet indítson.

— (Hirek a Bethlen-Köről.) A nemrégben Bethlen-Kör néven ideiglenesen megalakult protestáns ifjúsági egyesület alapszabályait a belügyminiszter megerősítette. A jóváhagyás a napokban érkezett le a Bethlen-Körhöz, amelynek tagjai most már kettőzött buzgalommal fáradoznak az egyet sikeres működésén. Itt említjük meg, hogy a márc. 1-én tartandó nagy ünnepélyekre is folynak az előkészületek. Az ünnepélyek jegyek előre válthatók Bittó Rezső, Püspöky Miklós Mátyás király-terí és Papp László, theologiai épületben levő üzletében.

— (Érdekes kérvény.) Egy budapesti szabóság érdekes kérvénnyel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez. Előadja a kérvényben, hogy szegénysorsu ember és három gyermek atyja; önállósítani öhajátlan magát, hogy mesterségét saját kezére üzhesse, de nincs pénze, hogy az elkérülhetlen szükséges varrógépet beszerezhesse. — Kéri azért a minisztert, hogy őt szobának való varrógép birtokba juttassa.

— (Szt. Antal felolvasó-est.) A legközelebbi „Szt. Antal felolvasó-est“, mely ezuttal mint ünnepély rendezték XIII. Leó pápa uralkodásának jubileuma alkalmából folyó hó 28-án szombaton este 6 órakor fog megtartani a róm. kath. főgymnasium dísztermében; mely alkalommal dr. Menyhárt Gáspár egyetemi magántanár „Ünnepi elmélkedések XIII. Leó pápa jubileuma alkalmából“ címmel fog felolvasást tartani, Simonffy Margit kisasszony és Hanekker Imre tanárjelölt egy-egy költeményt fognak elszavalni, a „Mária énekek“ pedig négy egyházi éneket fog előadni. A felolvasó estén jelen lesz székhelyi gróf Majláth Gusztáv Károly püspök.

— (Pénzhamisítók.) Sokszor irtunk azon útleimekről, melyek folytán egy szerzett banda városunkat és környékét hamis pézzel árasztotta el. A rendőrség a környékbeli csendőrséggel együtt erőlyes nyomozatot vezetett be, a mely némi eredménynyel járt. Ugyanis sok adatot szereztek össze, a melyek a tettesek nyomára vezettek. A rendőrséghez érkező jelentésekből következtetve, valószínű, hogy a tettesek nem sokára kézre kerülnek.

— (Az öngyilkos bárókisasszony.) Az este a fővárosban a Dunából a hullámok egy fiatal szőke leány holttestét húzták ki, a mely a víz felszínén úszott.

A holttesten lévő ruha egészen lerongyolódott, úgy hogy nem lehetett tisztán arra következtetni, hogy milyen színű volt a ruha.

Az orvosok megállapították, hogy a nő, a kinek szőke haja van, ezöltő 5—6 nappal ugorhatott a vízbe, a hol holtteste megakadt és csak később a beállott áramlat következtében szabadult el.

A holttestnél semmiféle írást nem találtak, de külseje után annyit meglehetett állapítani, hogy 19—20 éves volt és az uri osztályhoz tartozott.

A leány külseje legtöbb tekintetben rélik a néhány nappal Pozsonyból elűnt Vay Aloize báró kisasszonyra, a kinek holttestéről még most sem tudnak semmit sem.

A rendőrség nem tartja kizártnak, hogy a vízből kifogott nő azonos az elűnt báróleánnyal és ezért azonnal, a helyszínen lefotografálta a holttestet és a fényképet még az éjj folyamán elküldte a pozsonyi rendőrségnek.

Pozsonyi tudósítónk ma délelőtt a következő táviratot küldte:

A péntek este óta hasztalan keresett Vay bárónő kikutatására a nyomozást maga Kutsura főkapitány vezeti. Minthogy a hátrahagyott levélből azt lehet következtetni, hogy a tulajdonos ideges nő a Dunán ugrott, a Duna mentén lefelé az összes halászokat és vízi molnárokat értesítette a rendőrség, és felszólította, hogy ha a báró kisasszony hulláját megtalálják, róla azonnal jelentést tegyenek.

Öngyilkosságra enged következtetni az is, hogy eltávozása előtt minden ékszerét letette, még függőt is kiszedte és pénzt sem vitt magával. Ezért, bár holttestének eddig semmi nyomára sem akadtak, valószínűtlennek látszik az a feltevés, hogy nem öngyilkossági szándékkal távozott hazulról és ezért még remélni lehetne, hogy élve feltalálják. Rendőrségünk semmit sem elveszt el szomorú kötelessége teljesítésében és bizonyára napok mulnák el, a mi e tragédia utolsó felvonása világos lesz a közönség előtt.

— (Felolvasó-estély.) A kolozsvári izraelita felolvasó egyetel é hó 28-án szombaton délután 5 órakor felolvasást tart, melyen Hirsch Adolf, Hegedűs Szeráfin kisasszony és Ludesberg Ernő szerepelnek egy-egy felolvasással, illetőleg szavallattal.

tehetetlen velük szemben, mert ma itt, holnap ott verik be az ablakokat és csodálatosan soha sem tisztelik meg két nap egy másátán ugyanazt a helyet. Legutjában J. Á. honvédtiszt ablakait verték be. Az álmából ilyen módon felvert tiszt üldözöbe vette a tisztaság-öt, azonban ezeknek sikerült elmenekülniük.

— **(Tanítás megkezdése.)** Az *ezsébetróvási állami főgymnasium*ban, melynek I—VI. osztálya február havában zárva volt, folyó évi március 2-án a tanítás az összes osztályokban megkezdődik.

— **(Szerencsétlenség a pályaudvaron.)** Majdnem végzetes szerencsétlenségnek volt színhelye — mint Brassóból írják — az ottani pályaudvar. Keresztész Máté postaszolga a brassói postánál 24-én este éppen a vasúti szolgálatot teljesítette a sínok között és a postacsomagok áthordásával volt elfoglalva. Vigyázatlansága folytán nem vette észre, hogy egy mozdony közeledik feléje. A feléje siető vonat elől már kitérni nem tudott és az elütötte, azonban — szerencséjére — csak kisebb horzsolódásoka szenvedett.

— **(Közgyűlés.)** Az Egyetemi Kör önképzőköri szakszervelete március 3-án délután 5 órakor rendkívüli közgyűlést tart az egyetemi kör olvasó termében. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Nemzeti dal szavazata (Verseny szavazat.) 2. Alkalmi költemény (Verseny szavazat.) Verseny-szavazásra jelentkezni lehet L. Gyárfás Elemér altükárnál.

— **(Egy tanítónő öngyilkossága.)** Néhány nappal ezelőtt Budán a Verbőc-utca 1. szám alatt meghalt özvegy Walkó Józsefné, egy mészáros mesterné özvegye. A temetésére eljöttek az összes rokonok, köztük az elhunytak édes leánya, Walkó Ernésztna, egy 17 éves tanítónő, aki Bécsben, az I. kerületben tanít valamilyen népisiskolában. A leány vigasztalhatatlan volt anyja halála miatt. Hosszu nyomorgás után Bécsben — a leány odavaló illetőségű volt, — végre olyan állásba jutott, a melynek jóvedelméből nemcsak maga megélhetett volna, hanem az a forró óhajtaása is teljesült, hogy anyját magához veheti. Anyjának Bécsbe való költöztetése iránt már meg voltak téve az összes intézkedések és március elsején meg kellett volna történnie a költözködésnek. Anya és leánya, aki szeretettel csügtek egymáson, végre boldogok voltak. De nem sokáig tartott a boldogságuk. Az anya beteg lett és ugyszólván hirtelen, három nap alatt meghalt. Elképzelhető, hogy mennyire lesújtotta e váratlan katasztrófa a szerető gyermeket. — A tanítónő már Budapesten, a temetés után akart a Dnábá ugrani és ha rokonai nincsenek mellette, akkor talán meg is teszi. De ezek megakadályozták és felkísérték Bécsbe. Ma reggel a leány nagybátyja, Walkó Ferencz törvénytészi hivatalnok táviratot kapott, hogy nővére, Walkó Ernésztna tanítónő Bécsben öngyilkos lett. Az iskolában lévő lakásán egy ajtó felfára felakasztotta magát és meghalt. Nagyon későn vették észre öngyilkosságát és a segítségül hívott mentők már csak a halált tudták konstatálni. Az öngyilkos leány meghalt levélben bucsúzik rokonaitól. — „Az élet nem ér semmit, ha az ember szegény és egyre csapások érik — írja a tanítónő. A mig nagy nyomorban voltam, egy céloom volt, oly helyzetbe jutni, hogy anyámmal együtt lehessek. Ezt a helyzetet elértem, de ekkor anyámat vette el tőlem az Isten. Tehát nem sikerült az életemben, az amiről mindig, gyermekkorom óta vágyódtam én, akit mint zsenge leányt szakítottak el anyjától. Azért halok meg, mert ha már az életem nem lehettem az anyám közelében, talán a más világon mégis leszek.“ A boldogtalan leány temetése holnap lesz.

— **(A szerelmes tolvaj.)** Egy fővárosi magasabbrendű hivatalnoknak szép lakása van a Damjanich-utcában. Agglegényi léte csak gazdasszonyt tart. Főzni nem kell, mert nem kószol otthon. A gazdasszony még fiatal, csinos asszony a konyhában rendezkedett be, amely a három szobából álló lakásnak a bejárattal szemben lévő oldalán volt. Ugy éjjel 12 órakor nesze ébredt fel. Valaki kinyitotta lassan az ajtót és bement a lakásba. A félálomban lévő asszony azt hitte, hogy gazdája jött haza, a mi abban az időpontban nem volt szokatlan. Feltűnt neki, hogy gazdája csendesen viselkedik, de aztán azt gondolta, hátha azért jár a szobában lábujjhegyen, hogy ne kelte se őt.

— Lám, milyen udvarias ember a gazdám, gondolta magában az asszony.

Nem sokáig alhatott azonban, mert hirtelen felébredteték őt a forró csökök, a miket valaki ajkaira nyomott.

— Ejnye nagyságos ur, — szöjt a meglepett asszony, — hát szabad?

Tovább nem folytathatta, mert nem a nagyságos ur állt előtte, hanem egy idegen, nem éppen bizalmalkeltő ember.

— Mit akart itten? — kiáltja az ismeretlenre — takarodjék. Ez azonban oda tértelő elébe és a szó szoros értelmében vallomást tett neki. Elmondta, hogy lopási szándékkal jött a lakásba, lopott is már, de vissza ad mindent, mert nem tudta, hogy abba a lakásba tört, ahol az asszony van, a kit ő már évekkal ezelőtt szeret. — A megriadt asszony azonban rendőrt hívott és elfogatta vele a kellemetlen vendéget, akit a redőrségre kísérték. Itten derült azán ki, hogy az illető Lázár alias Lampel Jakab 29 éves pozsonyi születésű foglalkozás nélküli egyén, aki lopás miatt már több ízben büntetve volt és notorus besurranó tolvaj.

— **(Az ingyenkenyér- és fakiosztó bizottság.)** e hó 28-án (szombaton) d. u. 3 órakor a városház közgyűlési termébe elszámoló és bezáró ülést tart.

— **(Leforrázta magát.)** Rudolf-utca 68. sz. a. egy két éves kis gyermek, Horváth Lacika kíváncsián mászott fel egy székre, hogy az asztalon álló fazék tartalmáról közelebbi felvilágosítást szerezzen magának. A fazékból sürt gőzfelhő párolgott, ami még jobban ingerelte a kis gyermeket kíváncsiságát. A forró vizet anyja felejtette az asztalon. Mikor a kíváncsi gyermek a fazék után kapott, lerántotta s a fővő vízzel leöntötte magát. A szerencsétlen gyermek jajgatása nagy riadalmat okozott a házban. A borzasztó kinokok a nem-sokára odaért mentők enyhítették valamit, de alig segíthettek a súlyosan sebesültnek, a kinek egész jobb oldalát, kezét és két lábát sürtőn borították a hólyagok. A kórházban valószínűleg jobbra fordul a kis gyermek aggasztó állapota.

— **Egy igen tisztességes család** ember iruók, felügyelői vagy ehez hasonló állást keres azonnal belépésre. Cim: Szorgalmas jellege alatt a főpostára kérék.

— **Korrektor, ki a korrektúra-olvasásban kellő jártassággal bír, éjjeli laphoz azonnal fölvetetik. Jelentkezni e lap kiadónihatalában.**

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Péntek: Monna Vanna. (b. 133. szám.)
Beregi Oszkár m. v.
Szombat: Rómeó és Júlia. (b. 134. sz.)
Beregi Oszkár m. v.
Vasárnap d. u.: Makrancos hölgy.
„ este: Katalin 1-ször. (bérlet szünet 361. sz.)

— **Vendégszerelés.** Szentmiklósi Irén asszony neve vagy 3 évvel ezelőtt jelent meg először színlapon nyomtatásban. Egy évig volt ugyanis Makó Lajos, Buda-temesvári társulatánál, mint *naiva*. Azután nem hallottunk róla sehol semmit egész mostanáig, amidőn a naivából, ime *énekes-szubrett* lett és eljött hozzánk bemutatkozni. „Lilit“ játszotta, mint annyi sokan a kezdő primadonnák közül, a kik egyszerre mint üstökösök akarnak lerepülni a közönség elé. Nemcsak a legöregebb emberek, de a fiatalok is, nagyon sok „Lilit“ láttak már, egyenesen: rosszat és kevésbé rosszat, jót bizony nagyon keveset. — Nem írjuk tehát teljesen Szentmiklósi asszony tehetségének rovására, ha ezen utóbb említett kevesek számát 6 sem szaporította. Viszont annyival tartozunk neki, hogy kijelentsük: semmivel sem volt rosszabb, mint annyi sok elődje, az utóbbi időben látottak közül.

Konstatáljuk, hogy a vendég külső megjelenésében rendelkezik mindama kellékekkel, melyeket egy modern primadonna kandidatestől megkövetelhetünk. Szép és előkelő külseje mindvégig lekötö a nézőközönség figyelmét.

Ellenben játékából hiányzik az I-ső és III. felvonásban a közvetlenség, a II-ikban a — játék. Hangja kicsi, kissé érdes és a felsőbb regiszterekben nem is egészen tisztá. Énekszőveg kiejtése — értelmetlen, próza beszédéből hiányzik a fény — szóval fátyolosott. Hogy rövidke legyünk: tehetség kezdő, aki azonban „Lili“ agyonjátszott, mégis poetikus, bájos alakjának, csak ez utóbbi követelményét juttatta érvényre; a poezis az elmaradt valahol, talán utközben.

Am ha az előadás külső sikeréről kell beszámolnunk, lehetetlen elhallgatnunk azt a rémes ordítózat, amit a karzatón és a diákhegyen véghezvittek. Ott lelkes tapsok dolgoztak; valószínűleg a vendég tulbuzgó barátainak inspirálására. Aki valaha volt színházban, tisztába juthatott azzal, hogy egy soha nem hallott, soha nem látott művésznőt nem fogadhatnak — amint a színpad lép — hangos csatakiáltásokkal és nem kísérhetik minden szavát oly rettenetes tapsviharral — spontán lelkesedésből, hanem csupán megrendelt klakkal. Konstatáljuk még, hogy a művésznőt tisztelői egy hatalmas virágkossárral lepték meg. A többi szerepeket a régiek látták el: Kassai, Szakács, Dezséri, Szentgyörgyi, Szegő, Váradiné, kiknek megfelelő alakításait már ismerjük. — (— c. —)

— **Vasárnap délután.** Shakspeare remek vígjátéka, a „Makrancos hölgy“ kerül színpad T. Halmi Margittal és Szakács Andorral a főszerepekben.

— **Katalin.** Az új operettben négy hálás szerep van, melyeket S u g a r Aranka (Katalin cárnő), Szabó Mariska (Germán hadnagy), Garzó Adél (Anica) és Kassai (Telemagre lovag) fogják játszani. A főszereplők mellett széd feladata van az énektárnak, melynek néhány tagja, Körössi Gizella és Galanthal Arankával az orosz „fáklya-tánc“-ot adja elő. Ezen kívül még egy „cserekesz-tánc“ is van az operettben, melyet a két ballerina táncol kettősen. Az udvari kíséret és orosz katonaság új jellemreket kap. A darabot Mátrai Kálmán rendezi.

— **Színészet Dén.** A Szolnok-Dobokamegyei nemzeti színházban, Dén — mint már megírtuk — Földesi Sándor színigazgató kitünően szervezett társulata est-est után telt ház előtt játszik. Különös dícséret illeti Földesi igazgatót, a ki január 27-ike óta számos újdonságot mutatott be. A „Doktor ur“ és „Katalin“ kétszer került színpad, művészi színvonalon álló előadásban. Március 1-én színpad került Moldován Gergelynek „Boldizsár Ágnes“ c. parasztdrámájára, melyre a szerző is leutazik. A társulat női tagjai közül Reviczky Etelka, Bereczik Margit, Niczkyné Ilona, Révész Helén, Rónai Hermin és K. Gáspár Anna. A férfiak közül Szabó Pál, Madas Pista, Hajnal György, Lomniczi Béla és Viola József képezik a társulat legkiválóbb erőit. Földesi igazgató társulatával március elején tíz előadásra Szamosújvárra megy, — onnan pedig Tordára, a hol huzamosabb időn át fog működni.

IRODALOM.

— **Magyar Prédikátor.** Ily címen jelent meg Kézi-Vásárhely református papjának: Szabó Jenőnek szerkesztésében az első száma egy egyházi folyóiratnak. Az új folyóirat célja, mint a bevezető cikkben is olvasható — a papoknak „a gyakorlati lelkipásztorkodás“-ban segítségére lenni. Közül sok tartalmas, költői lendületű beszédet. Különösen egy: „A szabadságról“, című, mely március 15-ére készült, tűnik ki legjobban. A magvas gondolatokkal teli füzetben a poéta-pap szerkesztőnek egy igen sikerült költeményét is olvashatjuk. A folyóiratot, mely igazán hézagpótló, jó lélekkel ajánljátuk a református papoknak, mert, mint az első füzet is mutatja, szerkesztése Szabó Jenőnél jó kezekben van.

MULATSÁGOK.

— **Táncvigalom Választon.** Ez év március hó 7-én szombaton a választási állami iskola helyiségében, a közs. utcai világítás berendezésére zártkörű táncvigalom lesz. Kezdeté este 8 órakor. Belépődíj: személyre 2 kor., családtagja 5 kor. A Választ-b. állomásához kocsiokról, elszállásolásra s az estélyen jó vendégfősről gondoskodva van.

Táviratok

— **Fővárosi és vidéki tudósítóinktól.**

A király Budapesten.

Budapest, febr. 26. (Érk. 11 ó.)
Ő felsége holnap este a fővárosba érkezik.

Ugron Gábor és a néppárt.

Budapest, február 26. (Érk. 11 óra.)
Ugron Gábor képviselő a következő nyílt levelet intézte Forró István pártelnökhez.

T. Uram!

Nagyon sajnálom, hogy pártunk nincs abban a helyzetben, hogy bold. Horványi helyére méltó utódot jelöltessem, ennél fogva ajánlom, hogy e kerület pártunkhoz tartozó polgárai támogatassák szavazatukkal Kormos Béla drt, aki ugyan a néppárt híve, de nekünk szövetségünk és így ajánlatos, hogy inkább ő kerüljön a képviselőházba, mintsem az a kormánypárti képviselő, a ki szavazatával támogatni fogja az újabb pénz és véradót.

A néppárt értekezlete.

Budapest, febr. 26. (Érk. 11 ó.)
A néppárt tegnap esti értekezletén tárgyalta a fizetésrendezési törvényjavaslatot és elfogadta *Rakowszky* Istvánnak a pénzügyi bizottságban beadott határozati javaslatát. A katonajavaslatokra vonatkozólag folytatja eddigi taktikáját.

Csaló dzsidáshadnagy.

Budapest, február 26. (Érk. 11 óra.)
Egyik előkelő fővárosi ékszerésznél február 10-én megjelent I. D. a Bécs melletti Enzerndoriban állomásozó dzsidáh-ezred hadnagya és felmutatott egy a karánsebesi árvaszéktől eredő végzést, mely szerint 75658 korona örökség felett rendelkezik. Ennek alapján az ékszerész 8000 korona ékszerrel adott neki hitelt. Az ékszerész — miután a tárgyakat kiadta — gyanút kapott és táviratilag kért Roth karánsebesi ügyvédől felvilágosítást. Tudatták vele, hogy a hadnagy atyja ügyvéd Karánsebesen. Az ékszerész most értesítette az apát, hogy fia hamis végzéssel csalt ki ékszereket. Az apa felutazott Budapestre és onnan az ékszerészszel együtt Bécsbe látogat. A Metropol szállóban tárgyalta és az apa kijelentette, hogy a fia által már elzalogosított ékszereket visszaváltja és lejutott együtt mindnyájan Budapestre a Vádaskürt szállóba. Másnapra úgy az apa, mint a fia, anélkül, hogy a kárt megtérítették volna — eltűntek. Az ékszerész táviratozott Bécsbe és Karánsebesre.

Ez utóbbi helyről kapott választ. Az

apa sürgönyözött, azt jelentvén, hogy neki nincs pénze, tehát nem is fizethet.

Az ékszerész beadta úgy az apa, mint fia ellen a feljelentést és ez utóbbira vonatkozólag jelentést tett az esetről a 8-ik uhánus ezred parancsnokságának is.

Elfogott anarchisták.

Budapest, febr. 26. (É. 10 ó.)
New-Yorkból jelentik: A rendőrség itt elfogott néhány anarchistát. Kihallgatásuk alkalmával azt vallották, hogy lepecsételt utasítást kaptak európai államfők meggyilkolására. E utasításokat azonban csak Párisban bonthatják fel.

A keleti háború.

Budapest, febr. 26. (Érk. 11 ó.)
Konstantinápolyból jelentik: A háborus készülődések lázasan folynak. Rendeleteket bocsátottak ki, hogy a lakosságtól gyűjtsenek pénzt. Eddig öt millió pezetet össze is szedtek. A szultán nem tudja keresztül vinni a reformokat. Bulgária erősíti határait. Hírlik, hogy az orosz konzult Konstantinápolyban meggyilkolták.

Budapesti gabonatözsde.

Készárutízület csekély forgalom mellett változatlan.

Határidőüzletben gyenge a forgalom.

Jegyzetelt:

Buza ápr.	755—56
Buza okt.	755—57
Rozs ápr.	6.62—63
Zab ápr.	6.05—06
Tengeri májusra	6.17—18
Tengeri júniusra	6.22—23

REGÉNY

A csavargó.

Írta: Gorkij Maxim.]

(6) Fordította: Heltai Nándor.

I.

Találkozásunk.

Promptoff mozdulatlanul tekintett az arcába, vadnak és gonosznak látszott. Az asszony halvány lett, reszketett, valamit morgott s besietett a konyhába.

— Menjünk — mondtam.

— Várjunk, a mig kenyeret hoz nekünk....

— Ránk küldi majd az urát s majd lesz hadd el hadd....

— Azt ön nem érti! — mondá ez a vadállat skeptikus nevetéssel.

Igaz volt — az asszony megjelent egy fél kenyérral s egy nagy darab szalonával. Miután mélyen meghajolt Promptoff előtt s így szólt:

— Vedd, testvérem az urban és ne haragudj....

— Isten mentse a varázslattól, a rossz tekintettől s betegségtől — mondá Promptoff s tovább álltunk.

— Hallja — mondtam — ez enyhén szólva, különös módja a kérésnek.

— A leghatásosabb! Ha valamely nő előtt a szemünket meresztjük, azt hiszi, hogy varázslóval van dolga, megijed s nemcsak kenyeret ad, de még a férje pénzeszerszóját is. Minek könyörögjek s alázom meg magamat, a mikor parancsolhatok? Mindig az volt a nézetem, hogy jobb valamit magunkhoz ragadni, mint kinyorolni.... persze, he nem lehet, akkor kérni kell.

— Nem történt meg, hogy kenyér helyett....

— Ütletek kaptam? Nem. Csak próbálja meg valaki! Van nekem egy bűvös írásom, azt megmutatom a parasztnak s az rögtön — rabslógám. Akarja látni?

Piszkos, összegyűrt papírt tartottam kezemben, sifile átmeneti engedély, mely szerint a Pétervárról kiutasított Promptoff Pált közigazgatási uton küldik Asztrabanból Nikolaewbe. Alá volt írva az asztrachami rendőrfőnök által, teljesen rendben volt.

— Ezt nem értem! — mondtam és visszaadtam az iratot. — Hogy lehetséges, hogy ön Asztrachamból jön, miután Pétervárról van kiutasítva?

Nagy nevetésbe tört ki s egész tartása s arckifejezése azt fejezte ki, hogy ő mennyire föltűntem ált mindenben....

— Hisz ez roppant egyszerű! Gondolja meg, Pétervárról kiutasítanak s tetszésemre bízzák, néhány város kivételével, hogy hol telepedjem le. Például Kurskba megyek. Első utam persze a rendőrfőnök elé vitt: „Van szerencsém magam bemutatni.“ Az ottani rendőrség azonban nem fogadhat szívesen, miután úgy is sok a dolga.

Biztosra veszi, hogy valami ügyes gazemberrel van dolga, miután már a paragrafusok úgy látszik vele szemben nem használtak semmit s kénytelenek voltak adminisztratív uton ártalmatlanná tenni. Kész tehát minden áron tőlem megszabadulni. Látva zavarukat, erőfeszítésem ember érzés s így szólok:

„Miután lakóhelyemet magam választottam, talán úgy kívánják, hogy újra mást válasszak? Örülnek, hogy megszabadulnak tőlem. Én tehát késznek nyilvánítom magam felügyeletük alól felszabadítani s elmegyek.

Szeretetremlőtlenségemről azonban némi jutalom is jár. Öt, vagy tíz rubelt adnak, már amilyen hangulat — de mindig örömmel....

Inkább veszítenek öt rubelt minthogy egy újabb okot csekély személyemért szerezzenek be a felvigyázatra.

— Nemde?

— Lehetséges — mondtam én.

— Hát bizony így van ez!

Kiadnak egy írást, mely nem hasonlít a tolonc-levéhez.

Ebben rejlik az én bűvös erőm. Az van benne ugyanis: „Közigazgatási uton Pétervárról....!“ Átadom a falu legöregebbjének, a ki legelőször oly buta, mint egy bot s nem ért belőle egy szót sem. — Fél tőle, mert sok bűveg van rajta. Azt mondom neki: hogy ezen írás alapján éjjeli szállást kell adnod! Megadja. Adj ennem! s teli tőm étellel. Nem tehet másként, hisz az írásban az áll:

„Pétervár.... Közigazgatási uton...“

Tudja az őrdög, hogy mi lehet?

Lehet, hogy azt teszi a kormány titkos kiküldöttje: aki ki van küldve, hogy vizsgálja meg a házi ipart, vagy üldözze a hamis pénz gyártóit, az adó megrövidítőket, titkos pálinkamérőket, templomkerülőket, tanulmányozni a földosztás kivétel-ségét.

Ki tudná megmondani, mi is az a közigazgatási uton Pétervárról? Tán csak át vagyk költözködve....

...A paraszt buta, mit tudja ő?

— Igaz, keveset tud.

— És ez nagyon jól van így! magyaráz Promptoff meggyőződéssel. Így kell lennie, csak így válik nélkülözhetatlenné. Mi a paraszt? A paraszt mindegyikünk számára tápanyag, vagy egy megehető állat. Vegyen például engem! Elhetnék én paraszt nélkül? Ez embernek az élethez szükséges van napra, vízre, levegőre és a parasztra....

„S a föld?“

„Ha paraszt van — van föld is! Csak parancsolni kell: hahó, kerits földet — s rögtön kerít! Nem mer engedetlenkedni.“

Ez a vig csaló szeretett beszélni. Már rég elhagytuk a falut, elmentünk sok egyedül álló falusi lak előtt s már előttünk volt egy másik falu, mely mintha teljesen elmerült volna a sárguló őszi levelekben.

Promptoff vígan fecsegett, én meg hallgattam s a parasztra gondoltam valamint arra az új paraszta típusra, mely a paraszt látszólagos jólétét kiaknázza.

(Folyt. köv.)

Felolós szerkesztő:

Dr. PAPP JÓZSEF.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR*.

Ismerellen tettesek.

Fenti cím alatt az „Ujság“ folyó hó 25-iki számában egy téves hír jelent meg.

Mivel én először is nem vagyok vendég-lős s így nálam nem is ihatnak bort, másodszor nem bort, de hét üveg szeszt loptak el az idő alatt, míg a szobában benn voltam. A tettest pedig később sikerült kinyomozni, nem ugyan a rendőrségnek, hanem magamnak.

Szükségese nek találom ezt nyilvánosságra hozni, mivel az eredeti közlemény alapján a tulbuzgóságról híres pénzügyőri biztos, mint korlátlan italmérőt, megbüntettet volna első sorban azért, mert dugaszolt bort árultam, más részről pedig a nyakamba dobta volna a vizes lepedőt, a miért vendégülis iparendelő nélkül üzletemben vendégeknek adtam helyet. Végül pedig még annak is kilehettem volna téve, hogy a pénzügyigazgatóság az adómat megduplázza.

És a mivel remélem a sajtónak nem óhaja, hogy a finánek a nélkül is folytonos zaklatásának kitegye az agyonkínzott polgárokat, kérem oda módosítani a hirt, hogy én vendég-lős nem vagyok és bort dugaszolva sem árultam, mert a ezikk megjelenése óta rettegésben élek a zöldhajtokás harcászoktól.

Kolozsvár, 1903. február 26.

Karfiol Mihály.

Kiadó boltok

a Kolozsvári Takarékpénztár

és Hitelbank részv.-t. egyetem-

utcai házában több, az egye-

tem-utczára nyíló kisebb bolti-

helyiség

Kiadó.

Ertekezhetni Mátyás királytér 7. sz.

alatt az intézeti helyiségben.

ŐSZI ALBERT

ékszerész- és órász-üzletében

Kolozsvár, Wesselényi M.-utca (Hid-u.)

2-ik sz.

(Csizhegyi fényképészetével szemben.)

Jutányos árak, alkalmi vételék. Minden e szakba vágó tárgyak javítását jótállás mellett elvállalok. — Aranyat vesz és becsérel. 2189. 319-355 Szolid kiszolgálás! 43—?

Meghívó.

A Kolozsvári Iparosok Hitelszövetkezetének

részleg tulajdonosai

a folyó évi márczius 7-én d. u. 3 órakor, az iparos-egylet közgyűlési termé-
ben tartandó

Rendkívüli Közgyűlésre

tisztelettel meghívtnak.

Az igazgatóság.

TÁRGY.

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A február 24-ikére kitűzött közgyűlésnek határozatképtelenség következtében elmaradt tárgya: az intézet további fennmaradása, esetleg annak felszámolása iránti határozathozatal; utóbbi esetben a módosított megállapítása és a felszámoló kirendelése.
3. Az 1902. évi mérleg, továbbá a nyereség-vesztés számla bemutatása.

Megjegyzés. Előbbi közgyűlésre készített külön mérleg az intézet helyiségében közszemlére ki van téve.

Beltagok a közgyűlésre szóló jegyet f. évi márcz. hó 5. és 6-án erre a célra kiküldött bizottságtól a hivatalos órák alatt, részjegyeik előmutatása mellett ki vehetik.

79. szám.
1903. v. hó.

Árverési hirdetés.

Alulírt bír. végz. az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Kolozsvár városi kir. bíróságának 1902. 9779. sz. végzése következtében Dr. Pap József ügyvéd által képviselt Csiki Miklós javára Dr. Bogdán Péter ellen 143 K. 10 fillér és járuléka erejéig elrendelt 1902. évi decz. hó 30-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján felül foglalt és 2070 korona — fillérre becsült következő ingóságok, úgymint: bútorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a helyi városi kir. bíróság 1902. évi VI. 1357/2 számú végzése folytán fenti tőkekövetelés és egyéb törvényes költségek erejéig Kolozsvárt, Mátyás király-tér 25. sz. a. leendő esküszőhelyére 1903. febr. hó 27-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbet ígérőnek, szükség esetén becsárton alul is elfognak adni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1903. évi jan. hó 28. napján.

Ligeti József
kir. bírósági végrehajtó

Világ-Panoráma

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 1/a.

Mindennap nyitva (vasár- és ünnepnapon) is reggel
9-től este 10-ig. 1836 66.

1903. febr. 22-től febr. 28-ig

Dél-Tirol.

Ampezzótól Cadoreig.

A reklám használ

olyan cikknek, mely a maga nemében kiváló, de új léven, a közönség által ismerve nincsen. Epp ezért elhatározta a felső-rákosi „Mária” forrás igazgatósága, hogy a

Mátyás király

GYÓGY- ÉS BORVIZÉT,

a míg a nagyérdemű közönség megismeri

— saját előállításában —

bocsátja forgalomba. HIRSCH ADOLF

CZEG (börzset, Vesselenyi Miklós-utca, volt Híd-u.) mint forrástáros utasítva lett, hogy a vizet egyelőre bárkinek

üvegenként is 12 fill-ért adja.

CSODÁHATÁSÚ GYÓGYVIZ

gyomor és bélhurut, étvágytalanság és
vérszegénység ellen. 225 2-10

HIRDETÉSEK

felvételnek e lap kiadóhivatalában. Egyetem
utca 7. szám, Lyceum-nyomda.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület pénztári kezelésével megbízott bank.

Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank

erdélyrészi fiókosztálya

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 29. szám. (Bánffy-palota)

Befizetett alaptőke 30 millió korona.

Foglalkozik minden e szakmába vágó műveletekkel:

Elfogad betéteket

takarékkönyvecskékre vagy folyó-
számlára. (Giro-conto).

Leszámitol váltókat

sorsolt értékpapírokat, nyereseményeket.

Kölcsönt nyújt

értékpapírokra.

Az intézet különös súlyt fektet a következő üzletágakra:

Külföldi utalványok =
(Cheques) eladása és vétele.

Értékpapírok.

ércpénzek és külföldi pénznemek
vétele és eladása a budapesti tőzsde
napi jegyzései szerint.

Tőzsdei megbízások kivitele.

Szelvények díjmentes beváltása.

Őrzési letétek

Magán-pénztárait (Safe deposits) részére nagy költséggel épített Pánczélszobáját és az abban elhelyezett

Üzleti órák d. e. 9-12-ig, d. u. 3-5-ig.

2001 32-50

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület pénztári kezelésével megbízott bank.

MEGNYILT.

Réti Sándor férfi-ruha és szabó üzlete

a Városháza épületében.

Dus raktár honi gyapju szövetekben. Különlegességek gyermekruhákban.

Mérték utáni megrendelések

Kitünő szabással

eszközöltetnek.

TELEFON SZ. 204.

TELEFON SZ. 204.

GOMBOS FERENCZ

Lyceum-könyvnyomdája Kolozsvárt,

Egyetem-utca 7. szám, róm. kath. Status épület

Gyorsan, izléssel és a legjutányosabb árban készít el bármilyen könyvnyomdai munkákat, u. m. irodalmi műveket, tankönyveket, tudományos és irodalmi folyóiratokat, napi-, heti- és havi-lapokat, kereskedők és iparosok részére számlákat, körleveleket, üzleti- és pénztári-könyveket, árjegyzéket, falragaszokat stb. stb.

Mint szakember, ki a nyomdászatot tanultam, az erdélyi részek legrégibb és legjobb hírnévnek örvendő Lyceum-könyvnyomdát néhány év előtt megvettem s azt a legmodernebb igényeknek megfelelően rendeztem be, úgy hogy a könyvnyomdai munkák izléses és szakszerű kiállítása tekintetében nemcsak a helyi és vidéki, hanem bár-

mely elsőrangú fővárosi könyvnyomdával szemben is kiállok a legnemesebb versenyt.

Minthogy pedig a könyvnyomdát magam személyesen vezetem, a nyomdai munkákat megrendelő közönség egész bizalommal fordulhat nyomdámhoz, mert úgy a szép és csinos kiállítás, mint az árak tekintetében a legnagyobb megelégedésre lesz kiszolgálva. Vidéki megrendelések a leggyorsabban és kifogástalanul eszközöltetnek. A n. é. közönség pártfogását kéri teljes tisztelettel Gombos Ferencz nyomdatulajdonos.